CASSANDRA-PLAN

MEER WELVAART, MEER WELZIJN

EEN FLEXY ARBEIDSMARKT BRENGT WELVAART

INHOUDSTAFEL

1. Inleiding
2. Dichten van de werkloosheid
3. Werkloosheidsbeleid
4. Arbeidsflexibiliteit
5. Eenheidsstatuut
6. De 40-jarige loopbaan
7. Iedereen ondernemer
8. Arbeid belasten is in wezen pervers
9. De Sociale bijdrage
10. De economische bijdrage
11. Subsidies aan ondernemingen
12. Speciale economische zones

---

1. **Inleiding**
    1. De concurrentiekracht van de Belgische economie boert achteruit. Jaar na jaar verliezen onze ondernemingen terrein op hun buitenlandse concurrenten. Voor een klein land met een sterke focus op export leidt dit op termijn tot een erosie van de welvaart.
    2. Het World Economic Forum, een onafhankelijke denktank, rekende in zijn “Global Competitivness Report 2006” voor dat België de afgelopen tien jaar jaarlijks gemiddeld 1% van zijn marktaandeel verloor. De EOSO houdt het zelfs op 20 % . Boosdoeners hiervoor zijn onder meer de overheidsschuld, de kwaliteit van de overheidsinstellingen en – het probleem dat in dit deel aan bod komt - een rigide arbeidsmarkt.
    3. De arbeidsmarkt is rigide door de handicap van de loonkost, maar ook door de weinig soepele regels in ons arbeidsrecht voor het aanwerven en vooral het ontslaan van medewerkers. Volgens de Heritage Fondation (Trends 10/02/2005) staat ons land op de 21ste plaats van de wereldranglijst die de economische vrijheid meet. Edwin Fuelner van de stichting merkt op :” Een groot probleem is de rigide arbeidsmarkt. De Complexe regeling voor aanwerving en ontslag maakt dat België op Europees vlak slecht scoort. Ook het Belgische overlegmodel moet beter. Het heeft te veel corporatistische trekjes” .
    4. België blijft een loonhandicap meesleuren in vergelijking met zijn buurlanden.
    5. De Wereldbank meet elk jaar voor 175 landen hoe vriendelijk het investeringsklimaat is in de betrokken landen. Eén van de onderzochte

factoren daarbij is de loonkost ("cost of hiring"; zie www.doingbusiness.org). Op 175 onderzochte landen blijkt België de hoogste loonkost ter wereld te hebben. Ze bedraagt meer dan het dubbele van de gemiddelde loonkost in de OESO.

6. De wetgeving over de vrijwaring van onze concurrentiekracht, die de loonevolutie afstemt op die in onze buurlanden, slaat de bal mis. We leven in een globale economie die 24/7 (twentyfour seven: 24 uur per dag, zeven dagen per week) draait en we moeten dus niet enkel naar de situatie in onze buurlanden kijken, maar naar de wereldeconomie.
7. Om onze welvaart te handhaven, hebben we investeringen nodig en de loonkost speelt onvermijdelijk een rol bij elke investeringsbeslissing.
8. Waarom ligt die Belgische loonkost zo hoog? Door de werkgevers- en werknemersbijdragen, één van de belangrijkste financieringsbronnen van onze sociale zekerheid. In het bestaand model moet je de uitgaven in de sociale zekerheid onder controle brengen waardoor er minder nood aan hoge bijdragen ontstaat en de brutoloonkost gedrukt kan worden.
9. Er is in het huidig model dus een rechtstreeks verband tussen de arbeidsmarkt en de sociale zekerheid. Mathematisch komt dat verband ook tot uitdrukking in de participatie- of werkgelegenheidsgraad en het percentage Belgen op arbeidsleeftijd dat effectief aan het werk is. Vandaag bedraagt dit 60%. Te weinig om op termijn onze sociale zekerheid leefbaar te houden. Vanaf 2010 vertrekt de generatie babyboomers massaal op pensioen. Dit zet niet alleen een druk op ons pensioenstelsel maar ook op de gezondheidszorg. Wie zal dat betalen?

2. **Het dichten van de werkloosheidsval**
    1. Er is een tweespalt in de arbeidsmarkt. Enerzijds een groot aantal werklozen en anderzijds een massa vacatures die niet ingevuld geraken.
    2. Uit een studie van het instituut SD Worx blijkt dat de Belgische werknemer niet bereid is te werken voor minder dan 1.250 euro per maand. Onderzoekers van het HIVA stelden vast dat 18% van de als werkzoekend ingeschrevenen, op geen enkele manier naar werk zocht en dat nog eens 40% eerder passief naar werk zocht. Een studie van het VEV uit 2002 raamde de werklozen die geacht worden beschikbaar te zijn, maar niet geneigd zijn om een job te aanvaarden als die aangeboden wordt, op 113.000. Volgens de VDAB levert slechts 16% inspanning om werk te zoeken.
    3. Uit de jaarlijkse arbeidsmarktstudie van Randstad blijkt dat bijna 60% van de bedrijven het zeer moeilijk hebben om werknemers te vinden. In 2005 gaf 87% van de bedrijven het belang van flexibiliteit op de arbeidsmarkt de hoogste score. Dagelijks gaan jobs verloren of worden niet gecreëerd door de te rigide arbeidsmarkt.
    4. Bij de overgang van werkloosheid naar werk speelt inderdaad veel meer dan alleen maar het verschil aan inkomen een rol. Ons systeem van werkloosheidsuitkeringen die onbeperkt zijn in de tijd is slechts één element. De werkloze geniet ook van een oorkussen aan maatregelen die het aantrekken van de werkkiel niet bevordert: een fiscaal voordeel en allerhande sociale tarieven en tegemoetkomingen.

5. Een greep uit het aanbod: quasi ‘gratis’ (kosteloos) openbaar vervoer, verminderd telefoon- en elektriciteitstarief, verhoogde kinderbijslag, huurtussenkomst, verwarmingstoeslag (tot 150€), bijdrage in de schoolkosten, ‘gratis’ tandverzorging en zelfs ‘gratis’ sporten, lagere tarieven in kinderdagverblijven (bijvoorbeeld 1,33 euro per dag ten opzichte van 23,7 euro), bevoordeling in het studiebeursstelsel, voordeeltarieven tot volgen van cursussen, interessantere fiscale behandeling van uitkeringen. Om van de zee van tijd om in het zwart bij te klussen nog niet te spreken.
6. Dit alles samen genomen creëert een “werkloosheidsval” buiten proportie. Het verschil tussen werken en niet-werken is zo klein dat het eerste afgestraft wordt en de sociale zekerheid zodoende als een kleefmat fungeert. Het is een val waar we eens en voor altijd van verlost moeten worden. Het nettoverschil over-all moet minimum 20 % bedragen, alle sociale tegemoetkomingen meegerekend.
7. Een verbetering van de werking van de arbeidsmarkt is een belangrijke voorwaarde om meer mensen aan het werk te krijgen, om de gevolgen van de vergrijzing betaalbaar te houden en om de internationale sociale en economische uitdagingen aan te kunnen. Maar zolang werken niet meer loont dan niet-werken is duidelijk dat men het werkloosheidsprobleem nooit zal kunnen oplossen.

3. **Werkloosheidsbeleid**
    1. Werkloosheidsuitkeringen worden in ons land niet meer gezien als waarvoor ze oorspronkelijk bedoeld waren: het financieel overbruggen van een periode zonder werk. In Angelsaksische landen zegt men niet “I’m unemployed”, maar “I’m in between jobs”. Deze mentaliteit moet opnieuw uitgevonden worden.
    2. België is het enige EU-land met uitkeringen die onbeperkt zijn in de tijd.
    3. Het Belgisch systeem is nefast voor het sociaal en psychisch welzijn van vele werklozen die in de werkloosheidsval terecht komen.
    4. Het stelsel van de werkloosheid moet genormaliseerd worden, dit wil onder meer zeggen qua kost gebracht worden naar een normaal Europees niveau.
    5. De totale uitgaven van de eigenlijke werkloosheidsuitkeringen bedragen 2,60% van het BBP. Gemiddeld ligt dat minstens een percent lager. Wij voorzien een terugval naar 1,25%. Deels door een hervorming van het stelsel. Grotendeels omdat er in ons model gewoon minder werklozen zullen zijn. Onze maatregelen zullen niet zo maar uit de lucht komen vallen. Alles is gekaderd in een operatie waarin werken opnieuw aantrekkelijk wordt gemaakt. Alleen door meer mensen aan het werk te krijgen redt men de welvaartstaat! Wij voorzien in voelbare prikkels om het bedrijfsleven actief te laten meewerken aan het reduceren van de werkloosheid en het verhogen van de werkzaamheidgraad.
    6. Zo komt jaarlijks 5 miljard euro sociaal geld vrij dat men op een meer moreel verantwoorde manier kan aanwenden, nl. voor de instandhouding van de totale sociale zekerheid. In alle geval evolueren we hierdoor naar normale Europese cijfers en komen we op dezelfde

hoogte van Oostenrijk en Zweden. Toch niet meteen de meest asociale landen ter wereld.

7. Wij opteren voor een werkloosheidssysteem met sterk verzekerend karakter (het continentale model), waarbij de toegang afhankelijk is van een minimum arbeidsgeschiedenis.
8. We willen nagaan in welke mate toepassing van het Nederlands systeem de werkloosheid kan verlagen, de werkzaamheidgraad kan verhogen en de uitgaven "normaliseren". Nederland heeft lang niet het "strengste" systeem van Europa:
9. De werkloze moet in de 36 weken voorafgaande aan de werkloosheid, ten minste 26 weken hebben gewerkt (de wekeneis) om toegang te krijgen tot het werkloosheidsstelsel. Het aantal uren dat hij of zij per week werkte, is daarbij niet van belang.
10. hij/zij moet actief solliciteren. In veel gevallen wordt verwacht dat hij/zij tenminste één keer per week solliciteert.
11. hij/zij moet passende arbeid accepteren. Dat is alle arbeid waarvoor een werknemer voldoende bekwaamheden heeft, tenzij legitieme redenen van lichamelijke, geestelijke of sociale aard dit verhinderen (dit wordt gecontroleerd).
12. De duur van de uitkering hangt af van het aantal jaar dat de werkloze heeft gewerkt voordat hij/zij werkloos werd.
13. In de laatste vijf jaar moet hij/zij meer dan vier jaar hebben gewerkt (jareneis). Een jaar telt mee als in dat jaar 52 dagen werd gewerkt.
14. Minder dan 4 jaar gewerkt geeft recht op drie maanden uitkering. De eerste twee maanden ontvangt de werkloze 75% van het laatstverdiende loon, daarna één maand 70% (er geldt een maximumdagloon). Is het na deze drie maanden niet gelukt een baan te vinden? Dan kunt u een bijstandsuitkering aanvragen bij uw gemeente.
15. Heeft men meer dan vier jaar gewerkt, dan hangt de duur van de uitkering af van het aantal jaar dat werd gewerkt. Voor elk jaar werken verwerft men recht op één maand uitkering. De eerste 2 maanden ontvangt de werkloze 75% van het laatstverdiende loon. Daarna 70% van uw laatstverdiende loon (er geldt wel een maximumdagloon). Dit is hoger dan in ons land. Een lage vervangingsratio is pas echt asociaal want de meeste kosten blijven gewoon doorlopen.
16. De uitkeringsduur beloopt maximaal 38 maanden, hetgeen mensen sterk aanmoedigt om werk aan te nemen.
17. Meteen vallen alle wachtuitkeringen van mensen die nog nooit werkten – ook zo een unicum in de wereld – weg. Het systeem is een verzekeringssysteem, geen zakgeldverdelingssysteem.
18. Overgangsmaatregelen moeten uiteraard worden voorzien.
19. Het ligt voor de hand dat zowel de werkgever of de werknemer zelf een extra verzekering kan afsluiten. In Nederland worden bijvoorbeeld door Universiteiten in BWNU's voorzien (bovenwettelijke werkloosheidsregeling van de Universiteiten). De verlaagde sociale bijdragen bieden in alle geval mogelijkheden.

4. **Arbeidsflexibiliteit**
    1. De moderne arbeidsmarkt stelt hoge eisen aan de beschikbaarheid, kennis en flexibiliteit van de werknemer van de 21e eeuw. Een job voor het leven bestaat binnenkort niet meer, ook niet bij de overheid.

2. Veel mensen ervaren dit als bedreigend. Uitzendwerk beschouwen ze niet als volwaardig en de angst om in “hamburgerjobs” met een onduidelijk statuut terecht te komen is reëel. De vakbonden kapitaliseren op deze onrust en verdedigen een arbeidsmodel dat voorbijgestreefd is: de levenslange job, de horizontale carrière. Dat ze daarmee de instroom van jongeren in de arbeidsmarkt afremmen, lijkt aan hen voorbij te gaan.
3. Een Vlaamse werknemer heeft gemiddeld drie jobs in zijn levensloop. In de Scandinavische landen zijn dat er zes. De arbeidsmobiliteit is quasi nul. Bij bedrijfsherstructureringen is men de facto aangewezen op nefaste structuren zoals het brugpensioen.
4. We moeten evolueren van jobzekerheid naar werkzekerheid. Moderne arbeidsmarktorganisatie en sociale zekerheid, met uitzondering van de zorg voor arbeidsonbekwame zieken en gehandicapten, moeten communicerende vaten worden, zodat de werkgelegenheidsgraad toeneemt en de budgettaire druk op de sociale zekerheid afneemt.
5. Eén archetype zal verdwijnen: het oude stereotype beeld van de werknemer met een levenslange voltijdse job van 9 tot 5 die arbeid verricht aan een vast loon bij dezelfde werkgever.
6. We stellen vast dat onze overheid sinds het doorbreken van de globalisering niet meer in staat is om van bovenuit een degelijk arbeidsmarktbeleid te voeren.
7. Het arbeidsmarktbeleid is te rigide, te gecentraliseerd. Sociale partners zijn de voeling met de realiteit kwijt en zijn kampioen navelstaarderij geworden. Het VBO bijvoorbeeld stemt te snel toe in eisen van de vakbonden zonder rekening te houden met de gevolgen voor het kleinbedrijf dat in steeds grotere moeilijkheden verzeild. VKW Metena deed onlangs een rondvraag bij 560 bedrijfsleiders. Maar liefst 80 procent van de ondervraagden stemde in met die stelling dat de sociale partners – dat zijn vakbonden én patroonsorganisaties – te veel bezig zijn met de instandhouding van zichzelf. Amper 4 procent zei niet akkoord te gaan.
8. Het huidig sociaal overleg is een verstard systeem geworden. Het moet drastisch worden herzien. De focus moet liggen op de jobcreatie. De werkloosheids- en werkzaamheidcijfers tonen het falen aan. Het is het centralistisch model dat faalt. „In de bedrijven wordt vaak heel constructief gepraat. Dossiers worden er met gezond verstand uitgepraat. Helaas worden de gewone délégués vaak teruggefloten door de vakbondssecretarissen, van buiten het bedrijf. Zeven op de tien van de VKW-ondernemers zouden daarom cao's willen afsluiten zonder de handtekening van de vakbondssecretarissen.[1]
9. Het is wel degelijk mogelijk om, naar Nederlands, Zweeds en Deens model, de eisen van een moderne arbeidsmarkt (flexibiliteit, innovatie) te verzoenen met voorwaarden van zekerheid (pensioen, opleiding, vangnet).
10. Wij opteren daarom voor wat wij het “Legomodel” noemen. De naam is gekozen omdat het geïnspireerd is door een element uit het Deens arbeidsmarktbeleid: de flexicurity. Flexicurity is een samentrekking van “flexibility” en “security”.

11. Flexicurity staat voor een mix van een flexibele arbeidsmarkt met goede voorzieningen en verzekeringen op het terrein van de sociale zekerheid. Het systeem speelt zich inderdaad deels af op het terrein van de arbeidsmarkt, en deels op het terrein van het arbeidsrecht en sociale zekerheid. In het algemeen worden een flexibele arbeidsmarkt met beperkte ontslagbescherming, relatief hoge werkloosheidsuitkeringen voor een relatief korte periode en een activerend arbeidsmarktbeleid als belangrijke elementen van het Deense model genoemd.
12. Het systeem is gestoeld op een eigen model van sociaal overleg: verantwoordelijke samenwerking tussen de sociale partners op het gepaste niveau. Omdat het decentraal werkt (per regio, per sector, per bedrijf), en dus op het niveau waar dit het meest zin heeft, bezit het de soepelheid en het snelle aanpassingsvermogen dat de moderne arbeidsmarkt vereist. Het arbeidsmarktbeleid wordt "op maat" gevoerd.
13. Dit activerend beleid voor de arbeidsmarkt moet ervoor zorgen dat meer Belgen doorstromen naar de werkvloer. Daarvoor moeten de arbeidsregels versoepelen, immigratie van kenniswerkers aanmoedigen, en een intensievere begeleiding van werklozen inbouwen, met adequate sancties.
14. Essentieel voor een geslaagde invoering van het Legomodel is zorgen voor een goed functionerend overleg tussen de sociale partners op het gepaste niveau. De sociale partners zijn daar in de eerste plaats verantwoordelijk voor.
15. CAO's dienen afgesloten te worden binnen budgettaire krijtlijnen uitgezet door de overheid. Vervolgens verklaart de federale regering de gemaakte afspraken algemeen bindend.
16. Is dit alles realistisch? Uiteraard! België (63 jaar SZ) kent net als Denemarken een decennialange traditie van sociaal overleg. Het model is dus ook voor ons land zeer geschikt. Het Legomodel toont aan hoe het mogelijk is economische groei, mits beperking van de fiscale en parafiscale last, een hoog werkgelegenheidspeil en evenwichtige overheidsfinanciën op een sociaal evenwichtige wijze te verwezenlijken.
17. Ons Legomodel is nochtans alles behalve een kopie van het Deens model. In Denemarken bestaat een ongelimiteerd en uitermate hoog overheidsbeslag. De hoge fiscaliteit werkt evenzeer arbeidsafstotend. Dat gaan wij nu net met onze grondwettelijke beperking tegen. Vandaar dat Denemarken in werkelijkheid wordt geconfronteerd met veel hogere dan de officiële werkloosheidscijfers. Volgens Johan Albrecht, econoom van de Universiteit van Gent en Itenera Instituut bedraagt de werkelijke werkloosheid of inactiviteit in Denemarken niet de officiële 4,2% maar ten minste 15% (Trends, 7 december 2006, p. 22). Er is een enorme overheidstewerkstelling en dus verdoken werkloosheid. België is wat dat betreft in het zelfde bedje ziek.

5. **Eenheidsstatuut**
    1. Arbeid moet in alle opzichten aantrekkelijk gemaakt worden. We zijn het laatste Europese land waar er nog onderscheid gemaakt wordt tussen arbeiders en bedienden. Je kan niet voorbij aan de vaststelling dat in de kenniseconomie van de 21e eeuw en met de voortschrijdende informatisering, meer en meer jobs naast handenarbeid, wel degelijk

ook hoofdarbeid impliceren. De inhoud van arbeid is compleet veranderd.

2. Een eenheidsstatuut creëren is een prachtige uitdaging voor de sociale partners om arbeid een nieuw elan te geven. Met een concept uit de twintigste eeuw win je niet in de 21ste. Je kunt niet concurreren in een internationale context als je gebonden bent door een puristische dorpsethiek. Maar het gaat om meer.
3. De werkgevers vrezen dat dit zou leiden tot een nivellering naar boven en dat in een eenheidsstatuut alle verworvenheden van de bedienden en de arbeiders de kar zullen overladen. waarbij enkel de beste stukken van beide statuten zouden worden bewaard. Opzegvergoedingen van bijvoorbeeld twee jaar, doden de flexibiliteit voor de werknemer en de werkgever. Het gezond verstand ligt in het midden. Ze vrezen ook dat er zal getornd worden aan het systeem van tijdelijke economische werkloosheid. De kosten van de arbeider kunnen zo doorgeschoven worden naar de overheid door hem tijdelijke te laten stempelen bij een economische terugval, voor bedienden gaat dat niet. Dit is uniek in Europa en bijzonder gunstig voor de ondernemer.
4. De vakbonden reageren zoals altijd behoudsgezind en hebben koudwatervrees om hun machtsposities te moeten herzien. De scheiding tussen syndicale arbeiders- en bediendecentrales leveren immers meer lucratieve postjes en extra beschermde vakbondsafgevaardigden op, evenals extra paritaire comités met elk hun kassa's en geplogenheden, evenals zitjes in de arbeidsrechtbanken. Dit verlamt de economie. De vakbonden profileren zich als de collectieve beschermers van die zwakke groep. Zij vrezen dat die macht afbrokkelt als ook deze groep individueel gaat denken. Het is gemakkelijker voor de bonden als de arbeiders "niemand" blijven. Als ze zwak beschermd blijven kunnen de bonden zich opwerpen als de grote beschermers en blijven de arbeiders trouwe klanten. De dubbele benadering van de werknemers heeft tot gevolg gehad dat we de meest beschermde bedienden en de minst beschermde arbeiders in Europa hebben.
5. In plaats van vast te klitten aan oude concepten zou men bijvoorbeeld een ontslagvergoeding als een morele schadevergoeding kunnen beschouwen voor het verlies van de dienstbetrekking. Op deze vergoeding dient dan geen sociale zekerheid, noch inkomstenbelasting te worden betaald. Door nettovergoedingen wordt de kost voor de werkgever verlaagt en de opbrengst voor de werknemer verhoogd. Zo kan met ook de ontslagtermijnen voor arbeiders op een valabele termijn en niveau brengen en winnen alle partijen. Het is toch immoreel dat de overheid nog poen moet pakken op de ellende van een ontslag!
6. Het onderscheid arbeider-bediende straalt zelfs af op ons onderwijsniveau met een tekort aan geschoolde arbeidskrachten voor gevolg. De negatieve bijklank 'vakschool' wordt op die wijze in stand gehouden, aangezien het technisch onderwijs zogezegd hoofdzakelijk arbeiders aflevert. Herwaardeer hun statuut en de negatieve connotatie zal verdwijnen. Elk onderwijsniveau is evenwaardig en de arbeidsmarkt zal er wel bij varen. We zouden ook kunnen ijveren voor

een lagere schoolplicht in bepaalde beroepsopleidingen tot zestien jaar bijvoorbeeld. Velen slijten verplicht hun broek op de schoolbanken tot hun achttiende en worden gedesinteresseerde hangjongeren. 44 procent van de jongeren is schoolmoe. Verstoor hun slaapstoornissen door ze naar de werkvloer te sturen met een resultaatverbintenis: een leercontract.

7. Aangezien in het Legomodel nog slechts minimale wetgeving bestaat is het de uitgelezen kans om het onderscheid, niet alleen uit de wet, maar ook uit de hoofden van de mensen te halen.

6. **De 40-jarige loopbaan**
    1. We erven de wereld niet van onze ouders, we lenen ze van onze kinderen.
    2. Antoine de Saint-Exupéry had gelijk met bovenstaande vaststelling. Ouderen moeten beseffen dat de vergrijzing een probleem is waarvan ze de factuur doorschuiven naar hun kinderen en kleinkinderen, als ze nu zelf hun verantwoordelijkheid niet nemen.
    3. In België duurt een loopbaan gemiddeld 37 jaar. Dit is vier jaar korter dan het Europees gemiddelde van 41 jaar, en 7 jaar korter dan het Scandinavische gemiddelde. In België begint men niet alleen laat te werken (jeugdwerkloosheid, gedeeltelijk verbod op studentenarbeid), men stapt ook vroeg uit. De gemiddelde uitstapleeftijd bedraagt 58 jaar. Dit geldt niet voor de zelfstandige, van wie drie op de vier na hun zestigste nog altijd achter de toonbank staan. Op basis van het gelijkheids- en solidariteitsbeginsel, waarop onze sociale zekerheid draait, moet een pensioen voor een werknemer hetzelfde zijn als voor een zelfstandige.
    4. De ‘terugverdieneffecten’ in het huidig systeem, door een verhoging van de effectieve pensioenleeftijd zijn al enorm: minstens 1 miljard euro extra ontvangsten in de sociale zekerheid als gevolg van een toename van de (oudere) beroepsbevolking met ongeveer 110.000 eenheden. In de actuele omstandigheden vloeit via de personenbelasting 850 miljoen euro extra naar de staat en een vermindering van het (oudere) RVA-clienteel met 55.000 eenheden levert een besparing op van minstens 500 miljoen euro. Tenslotte stijgt de koopkracht van de betrokken ouderen, wat resulteert in een toename van de BTW-ontvangsten. De economische groei wordt erdoor bevorderd, hetgeen dan weer leidt tot meer werk voor jongeren. In de landen met de hoogste werkgelegenheidsgraad voor ouderen werken inderdaad ook het meeste jongeren én halen die jongeren een hoog opleidingsniveau.
    5. Zou het dan niet goed zijn als dat we met zijn allen zouden kiezen voor een veertigjarige loopbaan. Wie dan veertig jaar de helft van zijn inkomen aan vadertje staat heeft afgestaan, heeft recht op rust, respect en de intresten van zijn investering onder de vorm van een pensioentje. Wie begonnen is op zijn achttiende, mag aan de pensioentafel aanschuiven op zijn achtenvijftigste. Wie er een jaartje of zo wil tussenuit knijpen, mag. Wie de draad van de arbeid terug wenst op te nemen levert dan voor een stuk knowhow aan de bedrijven en krijgt het gevoel terug iets te betekenen in de samenleving. De 40-jarige

loopbaanduur kan geïndexeerd worden in functie van de verhoging van de gemiddelde levensduur van de bevolking, net zoals in Zweden.

6. Niet de 65-plusser moet werken, maar de 50-plusser. Oud is niet Out! Het brugpensioen is een van de meest nefaste statuten van ons sociaal verzekeringsstelsel en is geëvolueerd van sociale noodrem naar een verworven recht. Van de " vervangende indienstneming" namelijk een ouder laten afvloeien voor een jongere, is niets in huis gekomen. Wie er nu van geniet kan ermee doorgaan, maar wij zorgen met ons plan voor flexibele en eenvoudige uitstapregelingen. Subsidies waarbij bepaalde leeftijdsgroepen bevoordeeld worden, leiden enkel tot arbeidskannibalisme tussen deze groepen en tot het scheeftrekken van de arbeidsmarkt. Het leidt tot concurrentievervalsing en alleen de ondernemer wordt beter van die subsidies ten koste van de belastingbetaler.
7. De bedrijven hebben de productiviteit steeds opgedreven onder meer omdat de overheid in het verleden de arbeid telkens zwaarder heeft belast. Qua arbeidstempo en -intensiteit zitten we boven de zweetdrempel, maar qua arbeidsduur lopen we al lang onder de lat door. Dit brandt mensen op. Door de verticale leeftijdsverloning, hou ouder hoe duurder, is de ondernemer liever van zijn dure vogels verlost en liefst op kosten van de overheid. Ook van de 'vervangende indienstneming', een oudere laten afvloeien voor een jongere, is weinig in huis gekomen. De enige oplossing zijn niet-leeftijdsgebonden loonschalen. Wat baat het immers om te pleiten voor langer werken als je bij elke jobaanbieding doorgestuurd wordt wegens te dure rimpels.
8. In het British Medical Found van oktober 2005 stelden Amerikaanse onderzoekers dat mensen die op hun 55ste stoppen met werken dubbel zo snel sterven dan mensen die tot hun 65ste blijven doorgaan.[2] Werken zou de sociale betrokkenheid verhogen, de mentale en fysieke activiteit en vooral het gevoel van zelfwaarde. Politici zouden kunnen beginnen om het goede voorbeeld te stellen. Zo gingen in 2005 ongeveer 340 EU-ambtenaren op vervroegd pensioen met een luttel pensioentje van... 9000 euro netto per maand. EU-functionarissen van de oude lidstaten die zogezegd plaats moeten ruimen voor nieuwkomers uit de nieuwe landen.

7. **Iedereen ondernemer**
    1. Niet iedereen moet zich voor ons vestigen als zelfstandige, maar wel moet iedere burger, van de ambtenaar tot de bankier, ondernemend worden.
    2. Tezelfdertijd mogen er gerust wat vrije ondernemers bijkomen. Nu gaat dit moeilijk. Uit enquêtes blijkt dat bijna de helft van de jongeren ondernemer wil worden, maar slechts 3% wordt het. Waarom zijn er zo weinigen die het ondernemerschap aandurven? Omdat het ondernemerschap stiefmoederlijk wordt behandeld. Omdat onze linkse beleidsverantwoordelijken de ondernemer bijna automatisch gelijk stellen met fraudeur en uitbuiter van het werkvolk.
    3. Het probleem situeert zich zowel op het sociaal als economisch vlak.
    4. Eén van de grote hinderpalen is het financieel risico. Voorwaar, dit hoort tot de essentie van het ondernemerschap, maar voor startende en

zogenaamde kleine zelfstandigen heeft de samenleving als geheel belang bij een goede sociale ondersteuning van het kleinbedrijf.

5. In het "Algemeen verslag van de armoede" (Paula D'hondt) kwam het woord "zelfstandige" slechts tweemaal voor. Wanneer het gaat om de bevolkingsgroep van (kleine) zelfstandigen wordt met het armoederisico blijkbaar geen enkel rekening gehouden. Recenter horen we wel eens berichten dat landbouwers het moeilijk hebben. Ook voor de horeca durft men dat al eens aannemen. Maar bakkers, beenhouwers, kleine KMO's, aannemers en vele andere zelfstandige ondernemers lijken onmogelijk armoede te kennen in eigen gezin.
6. Elke in België verblijvende EU-onderdaan heeft recht op een menswaardig bestaan, althans volgens de OCMW-wetgeving. Waarom krijgen dan bijna alle zelfstandigen die bij OCMW en CAW (Cetra voor Algemeen Welzijnswerk) aankloppen te horen dat ze daar niet terecht kunnen en mogen terugkeren wanneer ze hun zelfstandig statuut opgeheven hebben?
7. De rondetafelconferentie voor de Sociale Zekerheid van zelfstandigen in 2003 sleutelde aan een kleine verhoging van de minimumpensioenen en andere marginale verbeteringen. Het vangnet voor de enige bevolkingsgroep die nog echt risico moet nemen, werd er niet beter op. Bij uitbreiding laat de bescherming van zelfstandige ondernemers in het algemeen zeer sterk te wensen over (zeker in vergelijking met de werknemers). Voor hen bestaat er geen wet op bescherming van hun inkomen. De bescherming die een vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid biedt, werd op vele manieren uitgehold. En als het al helemaal niet meer gaat, zijn zij aangewezen op een nog zeer middeleeuwse faillissementswetgeving die geen rekening houdt met het feit dat de gefailleerde nog moet verder leven en verder nog vaste kosten heeft.
8. Vele recente maatregelen verzwakken de positie van de zelfstandige ondernemers en goedbedoelde maatregelen missen nagenoeg volledig hun doel. Ondertussen vinden zelfstandigen in nood geen aanspreekpunt. De regionale begeleidingscellen werden opgedoekt en er blijft in heel het Vlaamse land welgeteld één (vrijwilligers)organisatie waarbij ze terecht kunnen.[3] Alarmerende studies zoals "Zelfstandige ondernemers in nood" van Johan Lambrecht en Ellen Beens (Lannoocampus 2003) verdwijnen onder het stof. Hoe kan het ook anders wanneer Unizo al zijn pijlen richt op starterproblematiek en belangenverdediging van actieve zelfstandigen, vrije beroepen en KMO's. Wanneer deze (zwaarwichtige) gesprekspartner van de overheid zegt dat armoedeproblematiek bij zelfstandigen en zelfs de uitstroom van zelfstandigen geen prioriteit zijn voor hen, gelooft iedereen dat er niets ergs aan de hand is. Zeker wanneer dan nog in de pers verschijnt dat het aantal faillissementen daalt. Maar hoeveel zelfstandigen stoppen er niet met schulden en gaan vaak noodgedwongen na zes maanden een collectieve schuldenregeling aan?
9. Er is ook een economisch gegeven. België is niet echt een toonbeeld van economische vrijheid. Dat hebben ze in het buitenland ook

gemerkt. Vijftien Europese staten zijn vrijere landen. Om het met een eufemisme te zeggen: dit kan beter.

10. Te veel beroepen kennen nog te veel overbodige reglementering waardoor de stap naar het ondernemerschap wordt bemoeilijkt.
11. De vestigingswetgeving moet tot een strikt minimum worden beperkt en waar nodig gericht zijn op bewijs van kennis van aspecten van veiligheid en volksgezondheid en beroepsbekwaamheid. De man of vrouw die zijn job niet kent wordt immers spontaan uit de markt verdreven.
12. De mate aan economische vrijheid bepaalt de concurrentiekracht van een land. Natuurlijk maakt België geen al te beste beurt.[4] Sedert 2000 is onze concurrentiekracht met zeven procent gedaald. Dit verhoogt het delokalisatierisico en delocaliserende bedrijven laten werklozen achter. Er is dan ook de onzichtbare delokalisatie: de talrijke beslissingen om hier geen nieuwe activiteiten op te starten, maar dat elders te doen.
13. Concurrentie is nodig voor de creatie van jobs, ook en vooral voor laag gekwalificeerde arbeidskrachten. Als onze bedrijven niet concurrentieel zijn[5], groeien ze niet. Dus gaan ze failliet of trekken ze naar andere landen. We kunnen enkel economisch bijbenen als we er in slagen buitenlandse investeringen aan te trekken en het delokalisatieproces te stoppen.
14. Vlaanderen heeft onnoemelijke voordelen qua arbeid en ligging. Alleen worden deze voordelen onderbenut. Dat ligt niet aan de "Europese" omstandigheden. De oorzaak moet intern worden gezocht. Ierland maar ook Luxemburg en Portugal kennen of kenden groeiritmes die men traditioneel associeert met Aziatische tijgers.
15. Economische vrijheid behoort tot de fundamentele vrijheden in een democratische rechtstaat. In Zwitserland is de bescherming van de economische vrijheid uitdrukkelijk in de grondwet opgenomen. Dit biedt grote rechtszekerheid aan mensen die een gooi naar het ondernemerschap overwegen en aan investeerders die ons land omwille van zijn interessante ligging, goed uitgebouwd verkeersnetwerk en hoogproductief personeel wel zien zitten. Wij willen de bescherming van de economische vrijheid eveneens uitdrukkelijk in de grondwet laten opnemen.
16. Het gevolg van de "constitutionalisering van de economische vrijheid" is dat de vrijheid van handel en ondernemen onbeperkt is toegelaten voor zover geen wet beperkingen oplegt, waarbij dergelijke wet steeds duidelijk moet gemotiveerd zijn vanuit de zorg voor het algemeen belang. Wetten tot stand gekomen op basis van een ministeriële gril of om een corporatische groepering te plezieren komen dus niet in aanmerking. Het Arbitragehof is dan bevoegd om de grondwettelijkheid van dergelijke wetten te toetsen.

8. **Arbeid belasten is in wezen pervers**
    1. Willen we onze welvaartstaat ook voor onze kinderen handhaven, dan moet de belasting op arbeid naar beneden. Pas zo kan werkgelegenheid geschapen worden. Pas zo kunnen we onze bedrijven laten overleven of ze overtuigen niet te vertrekken naar lage loonlanden. Pas zo kunnen we nieuwe bedrijven aantrekken.

2. De structuur van de parafiscale last moet totaal wijzigen. Vandaag financiert de “sociale bijdrage” van werknemers, maar vooral van werkgevers voor ongeveer 75% de ganse sociale zekerheid. Dit kan niet blijven duren.
3. Arbeid belasten is in wezen pervers. Arbeid is de voornaamste bron van economische groei. Dan mag men nog het menselijk aspect niet vergeten (kapitaal hoeft niet te eten). Het consultancybureau McKinsey heeft berekend dat een daling van de werkgeversbijdragen aan de SZ met 44% tot 400.000 nieuwe jobs zou opleveren.[6]
4. De daling van de parafiscale druk die arbeidsvernietigend werkt is nog belangrijker dan zorgen voor een flexy arbeidsmarkt. Alles is mogelijk als de wil er is. Sterft gij oude vormen en gedachten. Er moet radicaal voor een andere verdeling van de financieringsbronnen van de overheid gekozen worden. Dit kan niet los gezien worden van een grondwettelijke beperking van het overheidsbeslag om de gunstige effecten op economie en werkgelegenheid ongedaan te maken, zoals in Denemarken blijkt.
5. We stellen immers hier hetzelfde probleem vast als bij de organisatie van de arbeidsmarkt: het onvermogen van de overheid om de juiste oplossingen aan te reiken. Dit blijkt vooral uit haar politiek van loonlastenvermindering. Er ontstaat een amalgaam aan specifieke doelgroepgerichte verminderingen en loonsubsidies waarin een kat haar jongen niet meer vindt. De administratie die er rond wordt opgebouwd wordt een bedrijfssector op zich. Er bestaat op die manier een onaanvaardbare ongelijkheid tussen ondernemingen die uiteindelijk dezelfde noden hebben. Daarenboven ondermijnt de politiek van de regering de betaalbaarheid van de sociale zekerheid. Lastenverlagingen betekenen minder sociale bijdragen en dus minder inkomsten voor de SZ. Diegenen die zich opwerpen als de behoeders van onze sociale zekerheid, ontnemen deze tegelijkertijd een belangrijke inkomstenbron. Jaarlijks lopen we 6 miljard euro mis door de lastenverlagingen, terwijl de meerkost van de vergrijzing in 2030 jaarlijks minstens 10 miljard euro zal bedragen.
6. De conclusie is duidelijk: de sociale zekerheid kan maar gered worden door haar drastisch te vereenvoudigen. Niet de inkomsten zijn het probleem, maar haar werkingskost en de negatieve economische spiraal die meer en meer landgenoten van de SZ afhankelijk maakt.
7. Ons plan stuurt daarom inderdaad aan op een radicale mentaliteitswijziging. Onze samenleving heeft nood aan een shocktherapie. Wij willen onze welvaart niet alleen versterken, maar vooral garanderen voor de toekomst. Zonder een andere aanpak worden wij het ontwikkelingsgebied van morgen.
8. Zij krijgen hiertoe de kans. Uitvoering van ons plan leidt onvermijdelijk tot meer werkgelegenheid. Politici moeten ophouden de economische vrijheid in het algemeen en het ondernemerschap in het bijzonder te verketteren. Winst maken is niet vies. Zoals de econoom en politicus Schumpeter ons duidelijk maakte is winst niets anders dan een bedrijfskost nodig om meer tewerkstelling te creëren. In dit opzicht kan men belasting op winst zelfs beschouwen als een straf voor goed presterende ondernemingen.

9. De vermindering van de loonlast houdt een zeer belangrijke kostenvermindering voor de overheid zelf in. Vergeten we immers niet dat alle niet-federale overheden (gewesten, gemeenschappen, provincies, gemeenten) en eigen of gesubsidieerde instellingen sociale bijdragen moeten betalen op de lonen die aan hun personeelsleden uitbetalen. Voor 2007 wordt voorzien dat de sociale zekerheid 3,4 miljard euro aan sociale bijdragen zal ontvangen van de overheid en de overheidsbedrijven. Als je die met 60% kan laten dalen bespaar je al meer dan 2 miljard euro op het overheidsbudget.

9. **Sociale bijdrage**
    1. Wat de ondernemingen NIET langer dienen te financieren is de algemene sociale bescherming, zoals de pensioenen, de gezondheidszorg en de kinderbijslag. Aangezien de sociale zekerheid er in onze visie moet zijn voor de ganse bevolking, moet dit ook door de ganse bevolking gefinancierd worden, met andere woorden door middel van directe belastingen en consumptiebelastingen.
    2. Aanvankelijk zal de "samenleving" de pensioenen in het oude stelsel (vandaag gefinancierd door en bedoeld voor loontrekkenden en zelfstandigen). Het nieuwe pensioenstelsel dat een gelijke wettelijke pensioenbescherming voor iedereen beoogt komt mondjesmaat tot stand en geldt voor iedereen die 18 jaar wordt vanaf 2008. In alle geval blijven de afgesproken pensioenen in het oude stelsel wel gegarandeerd, maar zal de financiering na volledige uitvoering van het plan (in 2012) niet meer komen uit arbeid, maar voor 100% uit de fiscaliteit.
    3. De werknemers dienen zich louter te verzekeren tegen de zogenaamde arbeidsgerelateerde risico's (arbeidsongevallen, beroepsziekten en werkloosheid). Hun vaste basisbijdrage is gestoeld op de 3 arbeidsgerelateerde risico's: arbeidsongevallen (1%), beroepsziekten (0,30%) en werkloosheid (0,87%). De werknemersbijdrage wordt met andere woorden met 10,9% verlaagd. De werknemer draagt immers, berekend op grond van de huidige percentages, slechts 2,17% af in plaats van de gekende 13,07% vandaag.
    4. Voor de werknemers die al op de arbeidsmarkt zijn blijft het huidige repartitiesysteem inzake pensioenen gelden tot op de dag dat zij er effectief van zullen genieten. Dit houdt in dat de huidige werknemers een hogere bijdrage zullen betalen dan hun nieuwkomende collega's, met name – zoals vandaag – 7,50%. De werkgever van zijn kant blijft tijdlang voor de huidige werknemers 8,86% sociale bijdrage op hun brutoloon ophoesten.
    5. Werkgevers dienen zich niet te verzekeren tegen dezelfde risico's. Dat betekent niet dat zij geen "sociale bijdrage" meer zouden moeten leveren. Hun sociale bijdrage steunt op een filosofie van "responsabilisering", van verantwoorde deelname aan de samenleving waarbinnen zij opereren. Het moet opgevat worden als een prikkel om actief en bewust bij te dragen tot de bestrijding van de werkloosheid en op de verhoging van de werkzaamheidgraad.
    6. Concreet wordt de hoogte van de sociale bijdrage van de werkgevers afhankelijk gemaakt van de inactiviteitgraad (werkloosheid en faillissementen in een jaar) enerzijds en de werkzaamheidgraad (van

loontrekkenden en ondernemers) anderzijds. Naarmate doelstellingen – zoals deze omschreven in de Lissabonagenda – al dan niet worden behaald, zullen zij een hogere, dan wel lagere sociale bijdrage moeten ophoesten. Bij onze berekeningen zou deze bijdrage in de huidige omstandigheden komen te liggen op ongeveer (gezien het Legomodel gemiddeld)[7] 3,15% van het bruto-inkomen van loontrekkenden.

7. Zelfstandigen betalen dezelfde verzekering voor risico's als werknemers. Omdat zij als ondernemers in principe ook mensen kunnen aanwerven, betalen zij daarenboven op hun eigen bruto belastbaar inkomen eveneens de sociale bijdrage van werkgevers, samen dus niet meer dan +/- 5%.
8. Zelfstandigen krijgen hierdoor bij faillissement wel dezelfde sociale bescherming als de werknemers bij jobverlies.

10. **Economische bijdrage**
    1. Wij zijn er voorstander van om de belasting op arbeid volledig door te schuiven naar de indirecte fiscaliteit. Maar dit kan maar als dit op Europees niveau zou worden beslist. Het verschuiven van belasting op arbeid naar belasting op consumptie is in staat het werkloosheidsprobleem volledig op te lossen. Mensen die leven van kapitaal (zelfs al is dit ondergebracht in belastingsparadijzen) worden door het verschuiven van belasting op arbeid naar belasting op consumptie meteen op dezelfde wijze belast als mensen die hun inkomen verdienen uit arbeid.
    2. In een nationaal model met beperkt overheidsbeslag (anders dan in Denemarken) is er nood aan een billijke verdeling van de lasten uit inkomen, consumptie en arbeid. Dit noopt ons tot creatieve, rationeel aanvaardbare oplossingen.
    3. Wat de ondernemingswereld daarom WEL dient te financieren is het algemeen socio-economisch beleid van de overheid, want dit komt hen – en bijgevolg de werkgelegenheid – in de eerste plaats ten goede.
    4. De economische bijdrage – (gezien het Legomodel gemiddeld) +/- 17,5% op het bruto-inkomen van werknemers – financiert het socio-economisch beleid van de overheid. Mocht de verlaging van de parafiscale last in eens kunnen worden doorgevoerd zoals de daling van de vennootschapsbelasting zou men in 2007 voor ongeveer 13 miljard euro aan socio-economisch beleid kunnen laten financieren door de bedrijfswereld. De ganse verlagingsoperatie neemt volgens ons plan echter vijf jaar in beslag.
    5. De "economische uitgaven" die gefinancierd zouden moeten worden door de "economische bijdrage" begrijpen wij in de meest brede zin van het woord. Het gaat om uitgaven voor economisch beleid, bijvoorbeeld ten voordele van zelfstandigen en KMO's, uitgaven voor het arbeidsmarktbeleid (de sociale economie, de actieve maatregelen ten opzichte van de werkloosheidsvergoedingen die passieve maatregelen zijn), voor het wetenschappelijk onderzoek, voor de verkeersinfrastructuur (weg, spoor, havens, luchthavens), voor het landbouwbeleid, voor het leefmilieu, het bosbouwbeleid, … m.a.w. alles wat enigszins een economische activiteit betreft. Het dekt niet de personeelskosten en werkingskosten van de betrokken overheidsadministraties en ministeriële kabinetten, maar dan weer wel

die van de specifiek voor een bepaald aspect van het socio-economisch beleid opgerichte instellingen, zoals VDAB, OVAM, en dergelijke meer.

6. De economische bijdrage financiert dus niet wat te maken heeft met de algemene sociale zekerheid, met het gezondheids- en het welzijnsbeleid, met justitie (tenzij de werking van de handelskamers), met politie, met defensie, met het cultuurbeleid, met het onderwijs tenzij al datgene wat de brug maakt tussen onderwijs en het bedrijfsleven, het levenslang leren, de sociale promotie, het wetenschappelijk onderzoek, e.d.m. …
7. In concreto komt de genoemde 13 miljard euro overeen met uitgaven voor socio-economisch beleid van de lokale overheden ten belope van minstens 1 miljard euro, van de gewesten en gemeenschappen van minimaal 7 miljard euro, van de federale overheid voor ongeveer 3 miljard euro en een gedeelte in de BNI-bijdrage aan de Europese Unie dat wordt berekend op grond van de betekenis van de EU inzake socio-economisch beleid (het leeuwendeel dus).
8. Met 13 miljard euro kan veel meer gedaan worden. Onder meer door de verlaging van de sociale bijdragen (die bijvoorbeeld verschuldigd zijn door instellingen die actief zijn in het sociaal-economisch beleid, zoals de VDAB,) zal een zelfde beleid goedkoper kunnen. Ook verlagen of vallen uitgavenposten weg (loonsubsidies, …). De ruimte laat nieuwe initiatieven toe die de groei en de werkgelegenheid zuiver marktgericht ondersteunen. Vooral de ondersteuning van het wetenschappelijk onderzoek, het innovatiebeleid, het risicokapitaal in technologisch vernieuwende projecten, … kan bijgevolg een sterke groei kennen.
9. Zelfstandigen betalen de economische bijdrage niet.
10. We geven een concreet voorbeeld:
11. Berekening
12. Nemen we een brutoloon van 1.000 euro:
13. De werknemer ontvangt 1.000 euro – (1.000 euro x 2,17% sociale bijdrage voor de werknemer) of 978,30 euro.
14. De werkgever betaalt 1.000 euro loon + (bijvoorbeeld 1.000 euro x 3,15% sociale bijdrage voor de werkgever) = 1.031,50 euro + (economische bijdrage van bijvoorbeeld 17,22% x 1.000 euro = 172,21 euro) = 1.203,71 euro.
15. Bedraagt het loon 2.000 euro, betaalt de werkgever bijgevolg 2.407,42 euro.
16. Resultaat: de loonlast voor de werkgever daalt dan naar 20,37% of een verlaging met meer dan 60%.
17. Deze hervorming komt bijgevolg onze economie en de werkgelegenheid ten goede. Iedereen wint. Voor de werknemers stijgen de nettolonen, zodat iedereen meer loon overhoudt. Loonmatiging moet in consensus tussen sociale partners plaatsvinden.
18. Het doel is een sociale en economische bijdrage te genereren van 5 à 6% van het BBP. Ten opzichte van de 13 à 14% vandaag houdt dit inderdaad een verlaging van 50 à 60% in.
19. Het Legomodel kan hier worden toegepast. In overleg kunnen werkgevers en werknemers afspreken wie wat bijdraagt. Het spreekt

voor zich dat niet alle bedrijven zich in dezelfde omstandigheden bevinden. Een bedrijf dat vooral met machines werkt en quasi zonder personeel kan wat meer parafiscale last verdragen dan een arbeidsintensieve onderneming. Er kan dus echte solidariteit tussen werkgevers worden uitgebouwd. De sterkste schouders kunnen de zwaarste lasten dragen waardoor de overlevingskansen van bedrijven in ons land worden gemaximaliseerd.

20. Zoals de sociale bijdrage in het globaal beheer van de sociale zekerheid terechtkomt, moet de economische bijdrage in het globaal beheer van de "economische veiligheid" terechtkomen. Economische veiligheid wordt gesteund door het streven naar "recht op werk" en "recht op een zo hoog mogelijke, maar minstens voldoende koopkracht voor iedereen".
21. De spelregels van het Lego-model spelen echter voluit. Willen de ondernemers toch in subsidies voorzien dan kunnen zij daar in overleg met overheid en andere partners in voorzien. Hetzelfde geldt voor het compenseren van het wegvallen van de investeringsaftrek of andere vandaag bestaande fiscale gunstmaatregelen. Binnen het Lego-model kan dus onderlinge solidariteit tussen werkgevers zeer ver gaan, maar het blijft hun keuze. Hiervoor kan een deel van de economische bijdrage worden aangewend. Voorwaarde moet altijd zijn dat elke uitgave de economie en de werkgelegenheid ten goede komt. En indien de economische bijdrage hierdoor verhoogd zou moeten worden – nogmaals, omdat de werkgevers hier zelf voor opteren – dan leidt dit in het gesloten circuit van maximale fiscale en parafiscale druk van 40%, automatisch tot een vermindering van de directe fiscaliteit en aangezien de vennootschapsbelasting rekening houdt met de gemiddelde effectieve belastingdruk in Europa, concreet tot een verlaging van de personenbelasting.

11. **Subsidies aan ondernemingen**
    1. Tegenover deze radicale lastenverlichtingen staat dan wel de afbouw van de subsidies aan het bedrijfsleven. De verlaagde fiscaliteit en parafiscaliteit zorgt hoe dan ook voor een sterk verminderde nood aan subsidies. Vooral het verdwijnen van de loonsubsidie levert een enorme besparing op.
    2. Subsidies zijn inefficient, leiden tot bureaucratie en clientilisme. We moeten weg van de subsidiementaliteit en voluit gaan voor de investeringsmentaliteit.
    3. De ondersteuning van het bedrijfsleven zal in toenemende mate gericht zijn op de ondersteuning van innovatie, van wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling. Wij moeten meer doen dan Europa ons oplegt. Met andere woorden de overheid moet meer dan 1% van zijn BBP besteden aan O&O. Vergeten we niet dat we geen andere rijkdom hebben dan onze hersenen. Wij hebben geen gas, geen olie. De toekomstige productiviteit waarvoor wij zo geroemd worden kan maar hoog blijven als we ons totaal in het verhaal van technologische vernieuwing inschrijven.
    4. Voor starters en innovatieprojecten blijft subsidie-ondersteuning dus hoe dan ook bestaan. Maar ook daar zal zo veel mogelijk worden gewerkt met financieringsinstrumenten (risicokapitaal, achtergestelde

leningen, waarborgen). Groeibedrijven zoeken immers in de eerste plaats financieringsinstrumenten, een flexibele arbeidsmarkt; lage belastingen, voldoende gekwalificeerd personeel.

12. **Speciale economische zones**
    1. Het verlagen van het niveau van de parafiscaliteit verloopt geleidelijk over de vijf jaren van het Plan. Nu willen wij niet zomaar stapsgewijs de hoogte van de parafiscaliteit verminderen, maar regiogewijs.
    2. Dit houdt in dat elk jaar een een Vlaamse en een Waalse provincie (of – in ons plan – een aantal stads- en streekgewesten waarvan de grenzen maximaal overeenstemmen met de provincies) het statuut krijgen van "speciale economische zone" (SEZ), waarbinnen de hervormingen op het vlak van arbeidsmarktbeleid (Legomodel) en arbeidsfiscaliteit (sociale en economische bijdrage) worden doorgevoerd, terwijl in de rest van het land de huidige wetgeving blijft gelden.
    3. SEZ's zijn in de wereld bekende verschijnselen. Volgens cijfers van de Wereldbank zijn er meer dan 3.000 SEZ's in 120 landen, die goed zijn voor ruim 600 miljard dollar aan export en 50 miljoen directe banen. Dergelijke economische zones, zo bewijzen voorbeelden uit het buitenland (bijv. Shenzhen) leveren een enorme bijdrage tot de economische welvaart van hun hinterland. Jonge werknemers, studenten, vrouwen, allochtonen, maar ook ervaren ouderen, kortom groepen die moeilijk de arbeidsmarkt kunnen betreden zullen in de eerste jaren in die provincies meteen gemakkelijk een job kunnen vinden. Bij ons zijn de SEZ's dus geen lang leven beschoren, aangezien na vijf jaar het ganse land zogezegd een SEZ wordt.
    4. De "provincies" die het eerst in aanmerking komen zijn deze die het laagste aandeel hebben in het nationale BBP. Op basis van het overzicht van 2004 worden opeenvolgend omgevormd tot SEZ: Luxemburg en Limburg, Namen en Vlaams Brabant, Waals-Brabant en West-Vlaanderen, Luik en Oost-Vlaanderen, om in het laatste jaar het ganse proces af te sluiten door ook in Henegouwen, Antwerpen en Brussel

Luxemburg	1,7
Namen (provincie)	3,0
Waals-Brabant	3,2
Limburg	6,4
Luik (provincie)	7,3
Henegouwen	8,2
Vlaams-Brabant	10,2
West-Vlaanderen	10,2
Oost-Vlaanderen	11,8
Antwerpen (provincie)	18,7
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	19,3

    5. Door regiogewijs te werken is het mogelijk om in economisch zwakke gebieden zo snel als mogelijk een schokeffect teweeg te brengen. Daarenboven wordt de globale begroting niet al te zeer gebruskeerd

zodat de globale hervorming doordacht kan plaatsvinden. Tenslotte laat dit ook een leerproces toe. Het zal de sociale partners onder meer leren samenwerken in het Lego-model en het steeds beter te doen op weg naar de flexibilisering van gans ons land.

6. Wij gaan ervan uit dat de EU geen bezwaar zal hebben tegen de constructie omdat er geen sprake is van voortdurende SEZ's. Ze zijn immers bedoeld om, rekening houdend met de draagkracht van het budgettaire, tot een socio-economische situatie te komen die door diezelfde EU wordt gepromoot. In elk ander geval moet de verlaging van de loonlast gradueel over vijf jaren gebeuren.

---

[1] Guido Beazar, VKW-voorzitter in De Standaard van 29 maart 2006.

[2] Bron: De Morgen van 22 oktober 2005

[3] EFREM v.z.w. (http://www.hulporganisaties.be/efremvzw)

[4] Volgens de Index of economical freedom van 2006 (The Heritage Foundation) halen wij de top 20 van de wereld niet. Uit het jongste rapport van het World Economic Forum (2005) blijkt trouwens dat ons land is weggezakt van de vijfentwintigste naar de eenendertigste plaats op de concurrentieranglijst waarop 117 landen voorkomen.

[5] We verloren sinds 2000 7% marktaandeel. Voor dat laatste zijn wij het meest risicovolle land in Europa (nummer 60 op 61 onderzochte landen naar delokalisatierisico).

[6] Bron: Prospero – Een nieuwe impuls voor economische welvaart in België.

[7] Sociale partners kunnen landelijk, regionaal, subregionaal of sectoraal beslissen bepaalde bedrijven meer te laten bijdragen dan andere (zie verder).